

OPNIEUW SULCOREBUTIA LUTEIFLORA

Albert Hofman

Onlangs maakte een vriend mij attent op het zojuist verschenen nummer van het digitale tijdschrift The Cactus Explorer. Er zou voor mij een interessant artikel over *Sulcorebutia* in staan. En inderdaad. In het artikel proberen de auteurs aan te tonen dat *Sulcorebutia luteiflora* De Vries zodanig verwant is met *S. cantargalloensis* Gertel, Jucker & De Vries dat hen niets anders overbleef dan deze tot een variëteit van *S. cantargalloensis* om te combineren. De nieuwe naam werd dan *S. cantargalloensis* var. *torrepampensis*. Om te beginnen kunnen we vaststellen dat de auteurs de aparte status van *S. luteiflora* onderschrijven! Blijft de vraag: hoe wordt de "nauwere" verwantschap tussen beide soorten aangetoond zodat alleen een variëteitstatus gerechtvaardigd is? De auteurs stellen zelf vast dat beide soorten elk aan een ander eind staan van een groot conglomeraat van planten. In het gebied tussen de twee typevindplaatsen worden populaties met wat afwijkende planten gevonden met meer of minder kenmerken van beide soorten. Is dit voldoende bewijs?

Om daar een uitspraak over te doen, is het verstandig om eerst eens te gaan kijken naar de gehele *Sulcorebutia*-verspreiding en -variatie. Wat wij als amateurs zien, zijn de uiterlijke kenmerken van de planten: doorns, bloemen, plantenlichaam, kleuren, zaden, etc. Alle kenmerken komen in wisselende combinaties in het hele verspreidingsgebied van *Sulcorebutia* voor. Hierin zijn naar mijn mening geen consistente lijnen te ontdekken. Met andere woorden: aan de hand van kenmerken kan ik momenteel geen ontwikkelingslijnen vaststellen. Alles loopt kriskras door elkaar heen. Ook als je er

van uit zou gaan dat er een oorspronkelijk gebied zou moeten zijn van waaruit de ontwikkeling en verspreiding heeft plaatsgevonden en er allerlei zijdelingse invloeden geweest kunnen zijn, moet je concluderen dat verderaf gelegen populaties wel eens meer met elkaar verwant kunnen zijn dan de naburige met meer zijdelingse invloed. Het simpel bij elkaar in de buurt groeien (areaalgeografische gedachte) is onvoldoende om (meer) verwantschap aan te tonen. Echte verwantschap wordt aangetoond met genetisch onderzoek (criteria??); dit staat bij cactussen echter nog in de kinderschoenen. Wat kun je op dit moment bij *Sulcorebutia* wel doen: duidelijk herkenbare populaties beschrijven. Het beschrijven als soort bevordert zelfs de herkenbaarheid van de diversiteit.

Zijn de door de auteurs in het onderhavige artikel aangevoerde overeenkomsten voldoende bewijs? Nee, bij elkaar in de buurt "wonen" is onvoldoende bewijs. Het vinden van overgangen, is dat voldoende bewijs? Nee, het zegt hoogstens dat er uitwisseling van genetisch materiaal plaatsgevonden kan hebben. *S. luteiflora* kan wel eens veel meer met *S. crispata* (een niet ver weg voor komende soort) verwant blijken te zijn. Blijkbaar is slechts de bloemkleur de onderscheidende factor tussen deze twee taxa. Een factor die bij *S. hertusii* en *S. patriciae* geen belemmering is beide als variëteiten van *S. tarabucoensis* te beschouwen. Vanuit de "areaalgeografische gedachte" kan ik mij voorstellen dat indien *S. luteiflora* in het verafgelegen Ayopayagebied gevonden zou zijn, de auteurs waarschijnlijk een poging gedaan zouden hebben dit taxon bijvoorbeeld bij *S. muschii* onder te brengen. Was de groeiplaats bij Pasorapa,

dan zou het waarschijnlijk een variëteit van *S. cardenasiana* zijn geworden.

De grote waarde van het artikel is wat mij betreft de beschrijving van het gebied en bijbehorende foto's. Het verwantschapsverhaal is dubieus. Dubieus, zoals ik elke poging om variëteiten te benoemen binnen het geslacht *Sulcorebutia* op basis van een soort nabuurverwantschap dubieus vind. Amateurs trekken daarin een te grote broek aan. Het complete beeld wordt daarbij verwaarloosd. Op basis van de door de auteurs gehanteerde argumenten is het niet moeilijk alle *sulcorebutia*'s als één soort te beschouwen. Ik vraag me vaak af wat de werkelijke achtergrond is van dit soort taxonomische exercities, waarbij onbewezen vermoedens taxonomische werkelijkheid moeten worden. Zelfreflectie en ethiek kunnen helpen om eens op het goede spoor te komen.

Het zal u niet verbazen dat ik de naam *Sulcorebutia cantargalloensis* Gertel, Jucker & De Vries var. *torrepampensis*

Gertel & Jucker een overbodig synoniem vind van *Sulcorebutia luteiflora* De Vries.

Literatuur

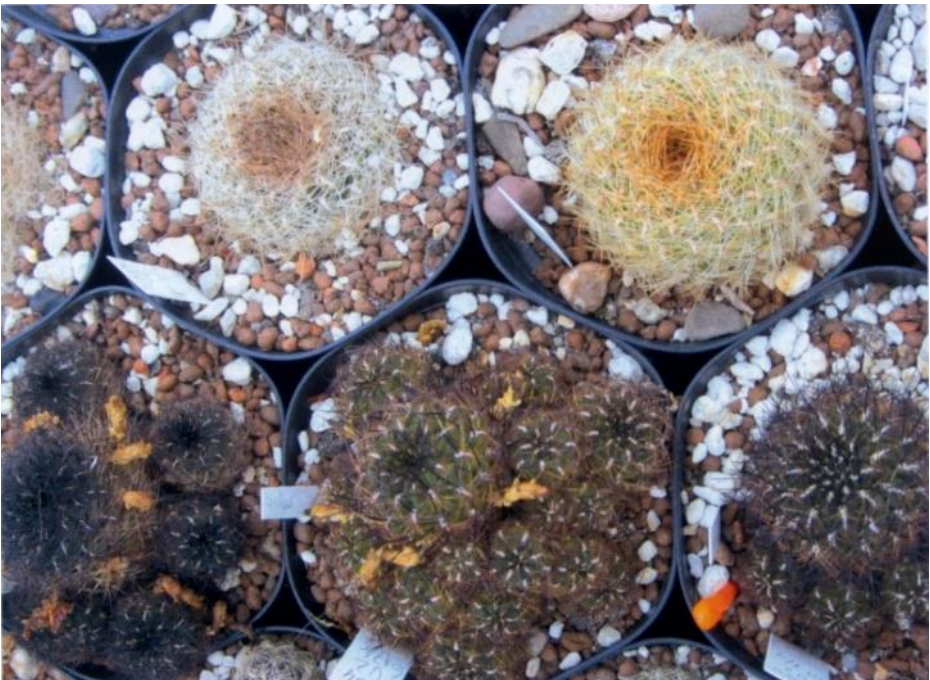
Gertel, W., Jucker, H. & Vries, J. de (2006). *Sulcorebutia cantargalloensis* (Cactaceae) - eine weitere neue Art aus der Condillera Mandinga, Bolivien, Kakt. and Sukk. 57(2): 43-50.

Gertel, W. & Jucker, H. (2016). *Sulcorebutia cantargalloensis* Gertel, Jucker & De Vries and *S. luteiflora* De Vries - Two different species?, *The Cactus Explorer* 15: 20-30.

Lechner, P. (2014). Auflösung der Grenzen - eine Chronologie zur Frage "Woher stammen die Blütenfarben der *Sulcorebutia cantargalloensis*?" - Fortsetzung, *Echinopse* 11 (1): 1-13.

Vries, J. de (2014). *Sulcorebutia luteiflora* De Vries spec. nov., *Succulenta* 93 (1): 12-23.

**Joris van der Haagenlaan 37
6814 LJ Arnhem**

Sulcorebutia luteiflora (boven 2x) en *Sulcorebutia cantargalloensis* (onder 3x). Cultuur Johan de Vries
(Foto Johan de Vries)

Dit artikel werd in **Succulenta** 95:2 (2016) (bldz. 86 - 87) gepubliceerd.

Overgenomen met de toelating van de schrijver en de uitgever.
